

Asia: VN/27479/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n, arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 22 a §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yleisradioverosta annetun lain 2 pykälän, arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 22 a pykälän muuttamisesta

Journalistiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesityksestä.

Kuten totesimme lausunrossamme hallituksen esitykseksi valtion televisio- ja radiorahastolain 3 § muuttamisesta (VN/26194/2024), Yleisradion rahoituksen leikkaaminen johtaa jopa satojen työpaikkojen menetyksiin Yleisradiossa ja ajaa ahdinkoon alan tuotantoyhtiöitä sekä freelancereita.

Nyt lausuttavana olevassa esityksessä on arvioitu ainoastaan Yle-veron kolmen euron pienentämisen aiheuttamaa yleistä työllisyyskehitystä kansantalouden mikrosimulaatiomallilla. Tuon mallin mukaan Yle-veron lasku vähentää noin 200 työpaikkaa. Arviossa ei ole käsityksemme mukaan otettu huomioon Yleisradioon kohdistuvan arvonlisäveron korotuksen vaikutusta työllisyyteen. Tämä vaikutus lisää työpaikkojen menetyksiä, koska korotus pakottaa käytännössä Yleisradion vähentämään henkilöstöään vielä enemmän. Esityksen työllisyysvaikutukset ovat siis negatiivisemmat kuin esityksen vaikutusarvioissa esitetään.

Katsomme, että tämän esityksen sekä televisio- ja radiorahastosta annetun lain muutosesityksen yhteisvaikutusten arviointi olisi tarpeen, koska vain siten saamme kokonaiskuvan näiden kahden lain

työllisyysvaikutuksista. Yhdymme tältä osin Yleisradion ohjelmatyöntekijöiden YOT ry:n lausuntoon, jossa pyydetään työllisyysvaikutusten arviointia.

Hallituksen esitys perustuu Yleisradion tehtävää ja rahoitusta tarkastelleen parlamentaarisen työryhmän työhön. Työryhmän mietinnön mukaan Yle-veron kevennyksen tarkastelun lähtökohtana tulisi olla, että veronkevennys kohdistetaan pieni- ja keskituloisiin. Tämä esitys sen sijaan laajentaa kevennyksen koskemaan kaikkia yli 14 000 euroa ansaitsevia, myös suurituloisia. Kaikkein pienituloisimpia kevennys ei koske, koska he eivät ole maksaneet Yle-veroa tähänkään asti.

Disinformaatio on Maailman talousfoorumin mukaan tällä hetkellä suurin uhka demokratialle. Tämä hallituksen esitys heikentää ammattimedian toimintaedellytyksiä, mikä vaikuttaa suoraan mahdollisuuksiimme torjua disinformaatiota.

Journalistiliitto muistuttaa, että Yle on erittäin merkittävä kulttuurin rahoittaja Suomessa ja sillä on merkittäviä lakisääteisiä tehtäviä muun muassa kansanvallan ja jokaisen osallistumismahdollisuuksien tukijana, tasa-arvotoimijana ja vähemmistökielten edistäjänä. Ylellä on huoltovarmuustehtävä ja se vaikuttaa yhteiskunnallisen luottamuksen syntymiseen. Enemmistö suomalaisista luottaa Ylen uutisiin. Tuota luottamusta rakennetaan parhaiten tukemalla ammattimaisen uutistoiminnan toimintaedellytyksiä, ei kurjistamalla niitä.

Muistutamme myös 2025 voimaan tulevasta eurooppalaisesta medianvapausasetuksesta, jonka viides artikla edellyttää EU:n jäsenmaiden takaavan julkisen palvelun mediayhtiöille riittävät, kestävä ja ennakoitavissa olevat taloudelliset resurssit julkisen palvelun tehtävänsä täyttämiseksi ja siinä kehittymiseksi. Tämä esitys heikentää omalta osaltaan julkisen palvelun toimintaedellytyksiä, tekee niistä vaikeammin ennakoitavia ja on ristiriidassa medianvapausasetuksen kanssa.

Suomen Journalistiliitto

Hanne Aho

Petri Savolainen

Salla Nazarenko

Puheenjohtaja

Edunvalvontajohtaja

Kansainvälisten asioiden asiantuntija

Nazarenko Salla
Suomen Journalistiliitto